

Regionala skärgårdsrådet

Datum 2023-09-14 - 11-09

Tid 18:00-19:45

Plats Digitalt möte

Deltagare:
Tove Ellingsen
Kerstin Amelin
Bo Ohlson Södertälje
Amie Kronblad
Gustaf Almqvist
Britt, SIKO
Michaela Haga
Karl-Olov Jansson
Turid Stenhaugen
Gustav Hemming
Nilla Söderqvist, SIKO
Marie Lorenius
Kristina Lång
Lars Nyberg
Annette Hultåker
Christer Young
Stephan Andersson
Ida-Maria Olofsson
Daniel Källqvist
Michael Sjöblom
Karin Fäldin
Anders Jansson
Asa Norrman
Eva Bjurholm
Peter Freij
Frida Nehrfors Hultén
Ylva Larsson

97

Lärdomar och framtidstankar kring Östersjöfisket.

- 1 Mötet öppnas – inledning om situationen för fisket (Gustav Hemming)**
- 2 Vardagen för en yrkesfiskare (Anders Jansson, fiskare Björkö)**

Anders Jansson har fisket som sin huvudnäring i ett kombinationsföretag där han även odlar regnbågslax. Han har sett hur bestånden gått ner av bland annat strömming och torsk sedan 80-talet. Jämfört med tidigare så får han en tiondel per redskap. Fiskepolitiken har medfört att man fördelat fisket från det småskaliga fisket till industritrålarna. Det är ägarna till de största båtarna som köper in licenserna. 95 % av strömmingskvoten går till de största båtarna. Denna styrning är mycket olycklig då fisken inte hinner växa upp och leka. Detta medför bl a ett överskott av spigg samt att torsk och lax inte har någon strömming att äta. Spiggen dominerar och den ekologiska balansen sätts ur spel.

Förutom att den storskaliga trålningen bidrar till dessa problem så har även skarvens och sälens tillväxt i antal bidragit till utarmningen av matfisken.

För att återställa balansen så behöver man sluta med industrifisket helt.

- 3 Situationen för fisket i Östersjön (Henrik Svedäng, docent i marinbiologi)**

Henrik Svedäng deltog ej, då han fick förhinder.

- 4 Hur gör vi för att inte hamna här igen och hur skulle framtidens fiske kunna se ut (Gustaf Almqvist, Länsstyrelsen Stockholm)**

Det finns en arbetsgrupp för fiske inom projekt Pilot Stockholms Skärgård.



En fiskeförvaltningsplan för Stockholms skärgård har tagits fram.

Det livskraftiga yrkesfisket håller på att försvinna i takt med att fiskbeståndet minskar på grund av överfisket. Läget är kritiskt och vilka åtgärder som görs inom den närmaste tiden är avgörande för framtiden.

En annan anledning till att yrkesfiskare har försvunnit de senaste åren är att man inte får några nya fiskelicenser.

Industrifisket bör begränsas kraftigt då ekosystemet inte tål detta.

Man behöver också se över trålgränser, bifångstkvoter med mera. 80 % av fisket går till fiskmjöl vilket är helt fel prioritering.

Regional förvaltning - Fisket ser olika ut längs Sveriges kuster. Det behövs regionala kvoter, inte bifångstkvoter. Det måste bli lättare att utföra fiskelicenser för att värna det småskaliga fisket. Det måste också finnas lokala fiskemarknader och livsmedelskedjor. Regional förvaltning innebär också rekreativfiske.

Subregional förvaltning propagerar för att sluta fiska i Ålands hav. Ålandstorsken finns kvar då den hinner leka och har tillgång till mat. Ett samarbete mellan SverigeVindkraften i haven skulle kunna användas till artificiella rev som är gynnsamt för fisken. Vindkraften kan via vätgas syresätta bottnar såsom exempelvis Gotlandsdjupet där torsken leker.

5 Gemensam diskussion

-

-Utflyttning av trålgränser går fortare och lättare än man trott vilket beror på att forskningsprojektet är tidsbegränsat.

EU:s ministerråd om fiskerekommendationer har lagt sig över ICIS.

-Regleringsbrevet bör ha utrymme för jaktinsatser rörande säl och skarv. Ytterligare medel behöver skjutas till.



Gustav Hemming: -Roligt att höra att sälnät på Gålö har effekt. Finns det medel hos Lst eller andra aktörer för fler att söka till dessa åtgärder på fler ställen?

Tillägg från Gustaf Almqvist (via mejl) efter mötet:

En korrigerig vad det gäller din fråga, Gustav, om Lst har fått extra medel för att kunna genomföra 2024 års uppdrag att "analysera och vid behov föreslå åtgärder för säl och skarv som ger stöd åt en mer ekosystembaserad förvaltning", som det uttrycks i det utkast av regleringsbrevet som vi har fått ta del av hittills.

Svar: Vad jag förstår har man *inte* skjutit till särskilda medel för att ta fram denna analys inklusive att föreslå åtgärder. Däremot ska Länsstyrelsen återkomma till Regeringskansliet med en översiktlig kostnads- och genomförandeanalys senast 30 oktober 2024. Detta är alltså från utkastet till regleringsbrev men det är väl troligt att det blir något liknande.

Bränslesubventioner, hur fungerar det?

-Det är egentligen inte en subvention utan en skattelättnad.

Vattentemperaturens påverkan och inverkan i Östersjön?

-Vi vet att det har blivit varmare i Östersjön vilket påverkat årscykeln, planktonsäsongen är senare.

-Varför dör spiggen?

Det blir som en monokultur och spiggen har parasiter i sig, spiggen är alltså sjuk och dör.

Vad kan vi i kommunerna göra, Värmdö är en tredjedel av Sthlms skärgård?

Det är väldigt viktigt att involvera sig i det kommunala nätverket. Kommuner kan vara en stark part i det här arbetet genom att involvera sig i det kommunala nätverket bland annat. Stötta och ställa sig bakom nätverket!

Vi koordinerar kontaktuppgifter till Vesa angående kommunala nätverket.



Det finns en havs- och kustplan i Värmdö. Men hur påverkar den kemiska statusen i Östersjön, tungmetaller osv?

I vissa områden är vattenkvaliteten och fiskarna väldigt påverkade. Men i Östersjön är det inte så farligt, dock vet vi inte allt.

-Ekosystemet är en helhet, vi måste prata fiske och miljö. Kan vi jobba med båda delarna så skulle det bli otroligt kraftfullt. Båttrafiken i skärgården påverkar fisket. Viktigt att klargöra vad olika parter kan göra. Skydda grunda vikar för fiskelek, vara försiktig med hur man kastar ankar. Tänk lokalt agera globalt. Algblomning påverkar friluftslivet. Tacksamma för LEADER-stöd så att det finns aktiviteter på land i stället.

Gustav Hemming: -Region Stockholm har ett bidrag – AHRTSU.

Uppmanar alla att söka dessa medel. Finns även EU:medel som regionalfonden, Central Baltic, LEADER. Kanske kommuner själva ta ett gemensamt tag i frågan och gå samman.

Många representerar flera politiska partier och här kan man som politiker göra skillnad. Se småskaliga yrkesfisket som en nyckel för att komma åt huvudproblemet.

Den regionala livsmedelsstrategin lyfts och att den lokala maten behöver stärkas.

Finns lokala initiativ och vi behöver hålla liv i ”nya fisksorter” (braxenfärsen). Lst har en naturlig roll som samordnare och Regionen stöttar gärna.

Om strömmingen överlever äter den upp spiggen, samma med gäddor och abborren. Det behöver inte gå flera generationer innan det blir bra igen, det kan gå ganska fort att skapa förändring.

6 Aktuella sjötrafikfrågor (Trafikförvaltningen)

7 Övriga frågor

8 Nästa möte

30 nov 13-15.15

